

הישיבה היתה חשאית. מטרתה היתה לתכנן את המערכה נגד הליכוד. הפרוטוקול סומן "סודי ביותר". והאיש שרשם אותו שלח אותו, בטעות, לאחד מראשי הליכוד

מיסמך סודי ביותר

310 ק.א.ל.ט

המשרד לביטחון המדינה
מחלקת המודיעין

תרשומת מפגישת ראשי עירות הפיתוח (מספלת העבודה)
וסרי מפלגת העבודה, שנערכה ב- 21.5.85 אצל השר משה שחל

מסתתפים:

סגן ראש המספלה - יצחק נבון
שר המטרה - חיים בר לב
שר האנרגיה והתשתית - משה שחל
שר החקלאות - אריק נחסקין
השר עזר וייצמן

הפרוטוקול הסודי מי שלא שומעים את קולו -

● **מנחם אריאב**, ראש עיריית נצרת-עילית: עם שרון ולוי אי אפשר להיפגש... הכספים מחולקים היכן שראש המועצה או העיריה הוא איש הליכוד. יש ועדה של הכנסת שמכסה גרעונות של עיריות הפיתוח. תמיד נמצאות ברשימה מנחמיה ורמתי-ישן. שבראשן עומדים אנשי הליכוד.

● **השר יצחק נבון**: אני בעד מהומה ורעש. מי שלא שומעים את קולו כאילו הוא לא קיים. אנו צריכים

לך משרד-האוצר ומשרד-המיסור והתעשייה — אין לך שילטון. אם אין ברזים — לא תוכל לתת. הליכוד זו חבורה שבונה את הבחירות הבאות לכנסת.

● **השר משה שחל**: אמרתי לראש-הממשלה: "אתה חייב לפעול שאני אחיה צמוד לאריק שרון". קחו את מיקרה כימיקלים לישר-אל, תראו איד שיתקתי את אריק שרון. אני מסכים עם עזר: מי שיושב ליד

או פשוט ללגלג על המערך. כי מדברי המשתתפים עולה לא רק ריחה של מדינה מתוחכמת, אלא גם טון בכיני, האופייני יותר לאופוזיציונרים שנרמסו על ידי השילטון מאשר לשרי-ממשלה בכירים.

להלן קטעים נבחרים מהפרוטוקול:

● **אריה נחמקין**: צריך להפלות את הישובים שלהם. שיפגו אליי ראשי-עיריות ומועצות מטעם הליכוד, אני לא אאשר קרקעות.

השר יצחק נבון:

יש טעם בפגישה זו, אם תהיינה פגישות כקודמות אני מציע לומר לגד יעקבי לרכז את הפורום ולקבוע פגישות פעם נחודש.

הסיקול של ראשי עירות הפיתוח שלא להופיע בהתקפה כעתונות נגד מעסי טרי הליכוד תיה סוטעה. אני בעד מהומה ורעש, יש פניאית לא-סימפטית, מי שלא שומעים את קולו כאילו הוא לא קיים.

דיברי נבון בפרוטוקול הסודי - כאילו הוא לא קיים!

להיפגש עם ראש-הממשלה, לשים את הדברים על השולחן ולגמור עניין.

● **השר חיים בר-לב**: אנו מכירים את חברי הליכוד, עתה יותר מתמיד. אין שם אף אחד שאיכפת לו יותר מאשר מעצמו, או לכל היותר ממחנהו. יש לפרסם את הביזיונות כדי שהציבור יידע איך הם משחקים.

הברו קובע מי יקבל את המים. אם מחלקים עובנות ושרי-המישפטים הוא יושב-ראש, יש להצמיד לו צל ממיפי לגת העבודה.

● **ברוך ונגר**, כרמיאל: קיימת אפליה ברורה משרי הליכוד. אנו חוששים למחות, כדי שהפגיעה בנו לא תהא קשה יותר.

כך עשיתי לראש מועצת מגדל-העמק. משרד-החינוך הוא מיישר דומיננטי, יש להפלות בישובים של-הם, שיידעו — ער שלא תראגו ל-ישובינו, לא נראג ל-ישובים!

● **עזר וייצמן**: אם אין כסף — אין שילטון!

גזרי גזית אמר לשימעון פרס: "אין

ב לישיבתו של שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, התכנסו ראשי מפלגת העבודה להתייעצות סודית. יחד עימם היו בפגישה, ראשי עיריות הפיתוח של מפלגת העבודה. המשתתפים בישיבה החשאית הנו כתיבון מערכה סמויה נגד הליכוד ונגד שריו הכלכליים. השר אריק נחמקין הציע בישיבה להפלות את הישובים של הליכוד לעומת הישובים שראשיהם הם אנשי מפלגת העבודה. עזר וייצמן טען, שאם המצב ימשך כך, המערך עוד יפסיד בבחירות, ויצחק נבון גרס שיש לפתוח במערכה משולבת, כעזרת אמצעי-התיקשורת, נגד הליכוד.

את פרוטוקול הישיבה הסודית, שנערכה לפני שנה, ערך ירון רן, עוזרו האישי של השר שחל. רן, בוגר האוניברסיטה העברית, חבר המישמרת הצעירה של מפלגת העבודה, מתגורר ברמת-הארזים. הוא כתב את הפרוטוקול על נייר רישמי של לישיבת שרי-האנרגיה והתשתית, ושלה העתקים ממנו לכל המשתתפים. רן טרח להוסיף בכתיבתו, על כל עותק שנשלח, את המילים: "סודי ביותר".

השר שחל
שיתקתי את אריק!

השר בר-לב
שהציבור יידע!

בשלב זה אירעה תקלה המורה. עותק אחד נשלח בטעות גם ללישיבתו של אחד משרי הליכוד.

בלישיבתו של השר המקבל לא התעוררה כל מהומה. הכתבים המדיניים לא הועקו. שרי הליכוד לא התכנסו לדרון בצעדי-גומל. איש לא התרגש. הסיבה: המיסמך היה מונח כאבן שאין לה הופכין, במשך שנה שלמה, כי לישיבתו של השר, מבלי שאיש טרח להציץ בו.

רק השבוע גילה את הנייר אחר מעוזי השר. הוא נבהל. מיסמך כליכוד חשוב מתגלגל בלישיבה, והשר אינו יודע על כך! המיסמך הונח בבהילות על שולחנו של השר, באיחור של שנה, והעורר הנוכח ביקש לדעת מה לעשות בו.

"לפרסם את הביזיונות!"

עסקנים בליכוד, שעיניו היטב במיסמך, טרם החליטו איזה שימוש לעשות בו. הם מהססים עדיין אם לעורר סביבו פרשה חדשה ומשבר, לנוסף בהתרגנות הכיתית של המערך, ולאיים בפירוק הממשלה — דבר אשר עלול לשבש את הרוטציה

השר נחמקין
להפלות אותם!

יכולת לספר, הרגשה שהם לא יבינו, מצאתי את זה גם בספרות של מילחמות אחרות ועמים אחרים, שחיי לים לא אהבים לספר. ואצלך אני מוצא שזה דווקא להיפך. יש תשוקה הסוכה. כשאתה בא הביתה, אתה מבלה שם ימים שלמים עם המישפחה שלך ומסיפר. מה גרם לחשק הזה?

יש גורמים אישיים. אני אולי איש מספר, ויש אולי אחרים שמספרים פחות, אולי בגלל זה אני כתבתי ספר ואחרים לא כתבו ספר. אני לא עברתי מילחמה שאחרים לא עברו.

אבל אני חושב שבאופן כללי, מה שרחף אתנו לספר זה הפער. יכול להיות שאתה יכול להרשות לעצמך לשתוק כשכולם יודעים שחזרת (המשך בעמוד 29)

● **זו צריכה להיות חזויה מאוד מוזרה, שאתה בא הביתה מקרב שאתה חושב אותו להכי...**

הכי קשה בחיים שלך, ובארץ חושבים שהקרב בכלל לא היה.

כן, זאת היתה אפיוודה של 10 ימים, כל הסיפור של בירות (הכניסה למערבי-בירות), 10¹⁴ יום, ושם נפצעו, זה היה קרב קשה, ונהרגו, והגורו הסתבך. אבל כל המדינה רעשה בגלל הטבח, וזה שהיתה שם לחימה — זה נבלע בכל הסיפור.

● **יש עוד הברל בין המילחמה שלנו ב-1948 והמלחמה שלכם. אנחנו, כשהורנו הביתה מקרבות, לא היה לנו חשק לספר בכלל. הרגשנו אפילו אי-**

יוני, שנהרג, לא רצו להכיר בו ככהרוג מילחמת-של"ג, כי מילחמת של"ג הסתיימה באופן רישמי ב-1 בספטמבר, כיום יציאת המחבלים מבירות, ואנחנו נכנסנו לבירות ב-16, ולא רצו להכיר בו ככהרוג במילחמה. והמישפחה שלו נאבקה. על המצבות יש הברל בין נפל במילחמת של"ג לבין נפל בלבנון" זה שני סוגי מצבות.

● **למה?**

אלה נפלו במילחמה ואלה נפלו בלבנון אחרי המילחמה, והמישפחה שלו היתה המומה מהעניין הזה. היה להם מאבק עם משרד-הביטחון, שיכירו בו שהוא נהרג במילחמה.

● **זאת אומרת, הזעזוע היה כשבאתם לארץ?**

כן.

● **איסה היית בזמן ההפגנה הגדולה?**

בארץ. זה היה הרגע שאמרתי לעצמי שיש תיקווה, שיש איוושה נקודת-אור — הרגע של ההפגנה הזאת.

● **לא היה לך פיתוי ללכת לשם? לא?**

● **להפגנה. הייתי בהפגנה.**

אני אומר שזה היה בפירוש רגע של איוושה נקודת-אור בשבילי. עמדנו שם, ואמרתי שיש סיכוי, בתוך כל ההתרחשות, קורה משהו טוב, משהו נולד.